

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2007 rd

Regeringens proposition om godkännande av överenskommelsen om ändring av den nordiska äktenskapskonventionen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 maj 2007 en proposition om godkännande av överenskommelsen om ändring av den nordiska äktenskapskonventionen samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen (RP 13/2007 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Markku Helin, justitieministeriet
- advokat Anna Pellosniemi, Finlands Advokatförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den i Stockholm den 26 januari 2006 ingångna överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av den nordiska äktenskapskonventionen. Vidare föreslås också att riksdagen godkänner en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

De nya konventionsbestämmelserna gäller tillämplig lag på förmögenhetsförhållanden mellan makar som är och när de ingick äktenskap var medborgare i en fördragsslutande stat. Makar ska ges möjlighet att inom vissa gränser avtala om den lag som ska tillämpas på deras för-

mögenhetsförhållanden. Om makarna inte slutit ett sådant avtal tillämpas såsom nu lagen i den fördragsslutande stat där makarna vid äktenskapets ingående tog hemvist. I sådana fall byts den tillämpliga lagen sedan vardera maken har tagit hemvist i en annan fördragsslutande stat. Med avvikelse från nu gällande bestämmelser byts den tillämpliga lagen i allmänhet inte omedelbart, utan först då makarna varit bosatta i en annan fördragsslutande stat i minst två år.

Lagen om sättande i kraft av bestämmelserna i överenskommelsen avses träda i kraft samtidigt med överenskommelsen vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

De ökande internationella kontakterna påverkar också familjeförhållandena. Det blir allt vanligare med situationer där makarna är av olika nationalitet eller där de flyttar till ett annat land antingen permanent eller tillfälligt, exempelvis som utstationerad arbetskraft. Det är viktigt, menar utskottet, att makarna i så fall utan större problem kan förutse sin rättsliga ställning vid skilsmässa. De bör också kunna påverka den exempelvis genom ett avtal om den stat vars lag ska vara tillämplig på deras förmögenhetsförhållanden.¹

Den nordiska äktenskapskonventionen från 1931 innehåller bestämmelser bl.a. om den tillämpliga lagen på makarnas förmögenhetsförhållanden. Dessa bestämmelser är inte längre tidsenliga, och följaktligen har en överenskommelse om ändring av bestämmelserna förhandlats fram. Överenskommelsen återges i propositionen.

Den första viktiga ändringen i äktenskapskonventionen är att den lag som tillämpas på makarnas förmögenhetsförhållanden när de flyttar från ett nordiskt land till ett annat i regel inte längre ändras omedelbart, utan först två år efter flytten. Detta minskar risken för att förändringen ska komma som en överraskning för makarna.

En annan viktig förändring är att makarna inom vissa gränser får komma överens om vilken lag som ska tillämpas på deras förmögen-

hetsförhållanden. Därmed minskar den schablonmässighet som oundvikligen är kopplad till val av lagstiftning, och makarna erbjuds möjlighet att välja den nationella lagstiftning som de anser vara bäst lämpad för dem. Genom att träffa ett avtal om vilken lag som ska väljas kan makarna få garantier för att samma lag tillämpas på deras förmögenhetsförhållanden även om de flyttar från Finland till ett annat nordiskt land för mer än två år.

Ett godkännande av ändringarna i äktenskapskonventionen innebär således både att makarnas möjligheter att förutse sin rättsliga ställning förbättras och att deras valfrihet ökar. Därför anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad, och det tillstyrker förslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår lagutskottet

att riksdagen godkänner den i Stockholm den 26 januari 2006 ingångna överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av konventionen undertecknad i Stockholm den 6 februari 1931 innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmyndarskap och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

¹ Se LaUB 19/2006 rd i fråga om val av tillämplig lag vid äktenskapsskillnad i motsvarande fall.

Helsingfors den 8 juni 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Heidi Hautala /gröna
vordf. Anna-Maja Henriksson /sv
medl. Esko Ahonen /cent
Oiva Kaltiokumpu /cent
Ilkka Kantola /sd
Krista Kiuru /sd
Sanna Lauslahti /saml

Outi Mäkelä /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Tero Rönni /sd
Mirja Vehkaperä /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuomo Antila.